

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/19/2020
Identifikačné číslo spisu: 5314207051
Dátum vydania rozhodnutia: 25.02.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Petříková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5314207051.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu N. Z., bývajúceho v R., zastúpeného spoločnosťou STEHURA & partners, v.o.s., so sídlom v Čadci, Fraňa Kráľa 2080, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, IČO: 00 151 866, o náhradu škody s príslušenstvom, v štádiu rozhodovania o trovách konania, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 5C/147/2014, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 29. marca 2019 sp. zn. 6Co/71/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením zo 7. augusta 2018 č. k. 5C/147/2014-158 žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie proti žalobcovi v rozsahu 100 %, o výške ktorej náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto uznesenia.

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania postupoval v zmysle 255 ods. 1 CSP v spojení § 262 ods. 1 CSP. Plný úspech v spore patril žalovanej, pretože súd žalobu žalobcu odmietol. V dôsledku toho jej súd proti žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie v rozsahu 100 % tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Výslovil, že o výške náhrady trov konania bude v zmysle citovaného § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 29. marca 2019 sp. zn. 6Co/71/2019 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd konštatoval, že v posudzovanej veci bol žalobca vo veci samej v celom rozsahu neúspešný, čo bolo konštatované právoplatnými rozhodnutiami okresného i krajského súdu. Dovolanie

podané žalobcom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu bolo odmietnuté uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 133/2017 z 19. marca 2018. Okresný súd tak správne pristúpil k rozhodovaniu o trovách konania v zmysle § 255 ods. 1 CSP, keď priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania žalovanej voči žalobcovi. Odvolateľ vo svojom opravnom prostriedku zotrval na svojich tvrdeniach prezentovaných v priebehu sporu o existencii škody, ktorá mu mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom žalovanej, a to napriek tomu, že už bolo súdom právoplatne rozhodnuté o zamietnutí jeho žaloby o náhradu škody. Bolo teda nepochybné, že žalobcovi v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 CSP vznikla povinnosť nahradiť trovy konania druhej procesnej strane, ktorá bola vo veci úspešná, t. j. žalovanej. Napriek tomu, že žalobca opakovane vo svojom opravnom prostriedku produkoval subjektívne tvrdenia týkajúce sa skutkového stavu súvisiaceho s rozhodovaním súdu o meritórnej otázke prejednávanej veci, relevantným spôsobom už neodôvodnil svoj nesúhlas s rozhodnutím prvoinštančného súdu o nároku žalovanej na náhradu trov prvoinštančného konania a nevedel, v čom mal konajúci súd pri rozhodovaní o trovách prvoinštančného konania, či už procesne alebo právnym posúdením, pochybiť. Odvolací súd dodal, že skutkové tvrdenia žalobcu by neobstáli ani v prípade, pokiaľ by boli prezentované ako dôvody hodné osobitného zreteľa pre možnosť súdu rozhodnúť o trovách konania v zmysle § 257 CSP. Skutkové tvrdenia týkajúce sa rozhodovania o právnej otázke nároku uplatneného žalobcom, vrátane stavu zisteného súdom, tvorili okolnosti predmetu sporu vo veci samej, pričom samotný predmet sporu nemôže byť dôvodom hodným osobitného zreteľa pre nepriznanie trov konania.

2.2. O trovách tohto odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ako úspešnej procesnej strane nepriznal ich náhradu.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolať“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP.

3.1. Dovolať dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP videl v tom, že uznesenie odvolacieho súdu je nesprávne, nedostatočne a stroho odôvodnené a trpí nepreskúmateľnosťou, pričom odvolací súd neprihliadol na všetky dôvody hodné osobitného zreteľa a rozhodol v rozpore § 257 CSP. Žalobca vo svojom dovolaní uviedol, že je čiastočný invalidný dôchodca s invalidným dôchodkom v sume 204.40 eur ročne. Taktiež sa musí liečiť, kupovať lieky a nemá z čoho platiť poplatky. Na záver žalobca žiadal, aby dovolací súd uznesenia odvolacieho a prvoinštančného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu o trovách konania je vylúčená v zmysle § 421 ods. 2 CSP. Preto žalovaná navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledujúcich bodoch.

6. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa.

7. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 431 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolať dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva táto vada.

9. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov a podmienok. Z hľadiska posúdenia

prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

10. Dovolateľ uviedol, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním o u predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán; postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejme všetky skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie (II. ÚS 76/07).

10.2. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu, ako to aj v danom prípade robí dovolateľ. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 8 Cdo 56/2017). Dovolací súd pripomína, že aj podľa aktuálnej judikatúry najvyššieho súdu nesprávne právne posúdenie, na ktorom spočíva dovolaním napadnuté uznesenie, nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (R 24/2017).

10.3. Vzhľadom na to, že „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, nie je „postupom súdu“ ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval ústavný súd napríklad v konaniach sp. zn. I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018, v ktorých podané sťažnosti odmietol s odôvodnením, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

11. Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je, ako už bolo uvedené, taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, a z ktorého musí byť bez ohľadu na to, či sa odvolací (prípadne dovolací) súd stotožní a inkorporuje odôvodnenie rozhodnutí inštančne nižších súdov, zrejme, že sa zaoberal a vyjadril k esenciálnym otázkam vzťahujúcim sa na ním prejednávanú vec a neuspokojil sa bez ďalšieho so závermi inštančne nižších súdov [porovnaj napr. Helle v. Fínsko, č. 20772/92, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 19.12.1997, bod 60; Rajkovič v. Chorvátsko, č. 50943/99,

rozhodnutie EŠLP o prijateľnosti z 3.5.2001, bod 2; rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 737/2015].

12. K námietke dovolateľa, že napadnuté uznesenie je nepreskúmateľné, dovolací súd pripomína, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania. Na podstate tejto zásady zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajinú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V posudzovanom prípade odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť uznesenia odvolacieho súdu s potvrdzovaným uznesením vytvára ich organickú jednotu. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil, a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvolaciu argumentáciu. Neopodstatnená je tiež námietka o nedostatočnom vysvetlení. Súd prvej inštancie spolu s odvolacím súdom dostatočným spôsobom odôvodnili, prečo pristúpili k rozhodovaniu o trovách konania v zmysle § 255 ods. 1 CSP, keď bol priznaný nárok na náhradu trov prvoinštančného konania žalovanej voči žalobcovi. Žalobca v odvolaní argumentoval len tým, že mu bolo odcudzené drevo vinou príslušníkov polície a tým bol v danej veci poškodený. Z tohto dôvodu žalobca odmietal platiť poplatky a trovy konania. Z uvedeného preto nevyplýva, že by v zmysle § 257 CSP za dôvod osobitného zreteľa označoval svoje sociálne a majetkové pomery. Žalobca až v dovolacom konaní poukázal na to, že nemá z čoho platiť trovy, nakoľko poberá invalidný dôchodok. Taktiež treba podotknúť, že pokiaľ ide o nové dôkazy (k dovolaniu priložené Rozhodnutie sociálnej poisťovne o invalidnom dôchodku z 29.11.2018, č. l. 183), z obsahu spisu vyplýva, že vyššie uvedený dôkaz žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie ani pred odvolacím súdom napriek poučeniu nenavrhol ani nepredložil (č. l. 20 spisu - doručené žalobcovi dňa 20.10.2014). Dovolací súd poukazuje na to, že prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky. Z uvedeného výpočtu je zrejmé, že v dovolacom konaní, v ktorom dovolací súd nesmie vykonávať dokazovanie a je viazaný skutkovým stavom, ako ho zistili sudy nižších inštancií, skutkovým podkladom pre rozhodnutie dovolacieho súdu môžu byť len tie skutočnosti a dôkazy, ktoré strany uviedli v konaní pred súdom prvej inštancie alebo v konaní pred odvolacím súdom, a to v takom rozsahu, ako sú uvedené v súdnom spise, alebo sú uvedené v odôvodnení rozhodnutí týchto súdov. V dovolacom konaní je preto prípustné uplatniť len tie skutkové tvrdenia, ktoré preukazujú včasnosť podaného dovolania [pozri MESIARKINOVÁ, Soňa, § 435 (Uplatnenie prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany) Civilný sporový poriadok, 1. vydanie, Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 1413]. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

13. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že odôvodnenia napadnutých rozhodnutí oboch súdov ako celok nie sú zjavne arbitrárne, nepreskúmateľné v takom rozsahu a do takej miery, že by sudy nesprávnym procesným postupom znemožnili dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že by boli zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné či už s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd alebo s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, alebo v rozpore s ustanovením o odôvodňovaní rozhodnutí § 220

CSP tak, ako to má na mysli § 420 písm. f/ CSP.

14. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, najvyššiemu súdu neostávalo iné, ako ho podľa § 477 písm. c/ CSP odmietnuť.

15. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.